

ענין מופלא שמצאתי - גורל המסעות!

מאחר שהאדם חשקו לדעת את הנסתר מהנעלם ממנו להווה ולעתיד, וזה דבר בלתי נודע כי אם לה' לבדו. וברוב חסדיו השפיע עלינו שפע מרוח הקודש על ידי נביאי הקדושים, ועל ידי כהנים גדולים באורים ותומים ולפעמים על ידי חלום.

ואנו בעוונותינו אין לנו לא נביא ולא חוזה, ולא כהן גדול ... ואין אנו כדאים לקבל השפע האלוקי, ובהיות האדם חפצו לדעת את אשר יבוא עליו תיקנו לנו כמה גורלות לבל נלך בהבלי הגויים ...

אחד מהם הוא גורל המסעות, והוא לקדושים אשר בארץ המה. והבאתיו לאפרושי מאיסורא, לבל ילכו אל מעוננים וקוסמים ...

טרם כל יתפלל תפילה הזו בכוונה עצומה ולבו לשמים: 'הי רצון מלפניך אלקיני ואלקי אבותינו גלוי וידוע לפניך ... תתני לחסד ולרחמים ואל תשיבני ריקם ... לכן באתי בלב תמים ונפש חפצה למען תשיב לי ...

ואחר כך יאמר מזמור 'מכתם לדוד שמרני קל' ג' פעמים. יסגור עיניו בידו השמאלית ויתן אצבעו על הלוח ויוליכנה, ויראה באיזה מסע הניחה ויגיד לו תשובתו:

'רעמסס': אתה בן אדם שואל על גדולה, או על הצלחת מסחרך - דע לך הדבר יבוא בעיכוב מעט ומזלך טוב הוא, ברם יש בידך עוון כיבוד אב, ואם תיקון העוון ירום מזלך.

'סוכות': אתה שואל על יציאת הדרך או העברת דירתך למקום אחר - חוש מהרה והחזק ביד לומדי תורה ויתרומם מזלך.

'יפידים': באת לשאול על המחלוקת והמלשינות שדיברו עליך ...

'חצרות': אתה מבולבל מרוב הדברים שלא נעשו כרצונך וליבך בל עימך - לך לך אל מקום אחר וישתנה מזלך לטוב.

'פי החירות': אתה שואל על ענין פחד, עושק, או על חולה לב - דע, השעה עדיין אינה מוכשרת, המתן מעט והשמר מן הכעס.

(מתוך הספר "אביעה חידות" לגאון המקובל אברהם שלום חמוי, מחכמי אר"ץ ועיי"ש הלאה...)

"ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה במתו בהר ההר". (ל"ג ל"ט)

ה'ללויה הללו קל בקדשו': הללו לקל כנגד שנות קדשו, שהוא אהרן. מאה עשרים ושלש פעמים ישראל עונין הללויה - כנגד שנותיו של אהרן.

וכן פסק הרמב"ם: מנהג קריאת ההלל בימי החכמים הראשונים כך היה ... הגדול שמקריא את ההלל מתחיל ואומר 'הללויה' וכל העם עונין 'הללויה' ... ואומר 'הללו עבדי ה' וכל העם עונים 'הללויה' ... עד שנמצאו עונים בכל ההלל הללויה מאה ושלש ועשרים פעמים, סימן להם שנותיו של אהרן.

אמנם לא ביאר הרמב"ם אם מנין מאה עשרים ושלש הוא למנהג הכופלים מ'אודך' או למנהג שאין כופלים. בני תימן מחלקים את ההלל עד "אודך" לקכ"ז חלקים ועונים בהם קכ"ג 'הללויה' [בארבעת ראשי הפרקים עונים את ראש הפרק]. ומשם ואילך כופלים.

בספר "מרכבת המשנה" חילק את ההלל עד סופו לקל"א חלקים, שעונים בהם קכ"ג הללוקות. [הסברים אלו הם בדעת הרמב"ם]

הסבר נפלא ביארו כמה ת"ח לפי דעת התוס', שהכוונה עד 'הודו לה' כי טוב'. ומ'הודו' עונים ראשי פרקים, דהיינו 'הודו לה'.

עד 'הודו לה' ישנם חמישים ושש פסוקים. כל פסוק נחלק לפחות לשנים, הרי מאה ושנים עשרה חלקים, ומהם יש אחד עשרה פסוקים הנחלקים לשלש, נמצא סך הכל קכ"ג חלקים!

[הפסוקים המתחלקים לשלש הם: חמישה פסוקי ההללויה, ושישה פסוקים ארוכים: לא לנו, ידיהם ולא ימישון, ה' זכרנו יברך, אפננוי חבלי מות, כי חלצת ממוות, אנה ה' כי']

ב"שיירי קרבן" תמה, שאם אומרים 'הללויה' על כל דבר, הרי יש בהלל מעל אלף תיבות?! אלא ספר ומצא שבספר התהלים יש קכ"ג לשונות של הלל, ועליהם נאמר 'קכ"ג פעמים שישראל עונים הללויה!' ואם יאמר לך אדם שיש קכ"ד, אמור לו ש'המתהללים באילים' אינו מן המניין ...

ורבים תמהו על דבריו, שנעלמו ממנו דברי הרמב"ם שהכוונה שעל כל פסקה בהלל היו עונים הללויה. (טוב ירושלים, "עמודי ירושלים" - ירושלמי שם)

אלה מסעי

כמה צריך לדון לכף זכות

סיפר ידידי, אברך יקר: "יום אחד בנוסעי ברח' חזו"א בבני ברק ראיתי יהודי מכובד מרים ידו, עצרתי לו, הוא התיישב מאחור. **לא עברה דקה** ואותו נוסע העיר לי: 'למה המזגן לא מספיק חזק? חם פה...' הדבר היה נראה לי מאד מוזר, עולה יהודי, עושים לו טובה וכבר יש לו טענות?! בכל זאת אמרתי לו בנועם: 'אנא עבור קדימה, פה המזגן טוב, אתה תרגיש אותו'.

עבר מקום. ושוב העיר לי: 'עדיין המזגן לא טוב, זה לא מקרר...' **המשכתי בנוסעה.** ואז הוא שאל אותי: 'איזו חברה אתה?' השבתי לו: 'סליחה, מה כוונתך? אני אדם פרטי...'

'אוי ויי, קרא היהודי 'הרמתי יד להשיג מונית, הרכב היה בצבע לבן והייתי בטוח כי זו מונית...' (נר לשולחן שבת" מפני בעל המעשה)

הגאון רבי גרשון ויזנפלד היה ת"ח מופלג שנפטר צעיר לימים בארה"ב. בעת ביקורו בארץ הקודש, נכנס לבית הרב מבריסק. דיברו בלימוד, בין הדברים הקשה רבי גרשון קושיה חזקה בקדשים. הגאון רבי יוסף דב, בנו של הרב מבריסק ישב עמם, דנו לכאן ולכאן והשאלה נשארה ללא תירוץ.

עברו שתיים עשרה שנה, רבי גרשון הגיע שוב לארץ. בעת ביקורו בירושלים, עלה לאוטובוס של חברת "המקשר". באוטובוס ישב רבי יוסף דב, כשראה את רבי גרשון הכירו, קם מיד ממקומו ואמר: "אחרי שהלכתם היה לאבא תירוץ על הקושיה שלכם, התירוץ הוא כך..." (נר לשולחן שבת" מפני חתנו הרה"ג יד')

הגאון רבי מיכאל דב וייסמנדל בצעירותו, מרוב אהבתו לתורה, השתוקק להכיר את גדולי התורה בארצות השונות. קנה כרטיס נסיעה ברכבת לחודש, עמו יכל לנסוע ברחבי אירופה. לימים היה מספר בערגה מגודל התמדת התורה ששורה בדור ההוא.

ברכבת לולנה היה עמו בקרון יהודי פולני. באמצע הדרך שאלו על מטרת נסיעתו. השיבו. הלה פתח בדברי בוז על יהודי ליטא. ישב עמם יהודי ליטאי לבוש ככפרי, שלא הכירו עליו בכלל שהוא יהודי. אמר לו: 'איך אתה מדבר כך על יהודי ליטא, אין אני יודע בקיאותך בתורה, אבל אני יודע את כל הש"ס עם תוספות...' וסיפר רבינו שהוא דיבר עמו בכל הש"ס וראה כי צדקו דבריו. וסיים: 'כזו היתה דוגמת אדם כפרי פשוט מליטא!'

המשין וסיפר הרב וייסמנדל שהוא הגיע לביאליסטוק בשעה שתיים בלילה ונכנס לבית המדרש. היו שם כארבע מאות יהודים עוסקים בתורה - מעולם הוא לא ראה מחזה כזה!

כשנסע חזרה לוורשה נכנסו לקרון בו ישב ארבעה יהודים, התיישבו שנים כנגד שנים, הסירו כובעיהם והפשילו שרווליהם. אמר אחד מהם: "נו, בואו נתחיל". הרב וייסמנדל חשב שמסתמא יוציאו לוח שח ויתחילו לשחק שחמט...

אך לתמהונו שמע איך אחד מהם מתחיל לומר בעל פה את התוס' הראשון ממסכת כתובות, אחריו חברו אמרו את התוס' השני, וכך השלישי והרביעי, שוב חזר הגלגל ואמר הראשון את התוס' החמישי. כך לאורך כל הדרך, במשך שש שעות לא פסק פיהם מלימוד... סיים רבינו "כך נראו יהודי וורשה!" ("איש המודות")

לאחר השואה הנוראה קיבל על עצמו הר"ר חנוך שטרלינג, תושב אנטוורפן לא להשתמש ולא להנות מאף מוצר גרמני. כשנהג ברכבו לדנמרק בה שהה בימי הקיץ, היה מעמיס את הרכב במזון, ספרי קודש ובמיכלי דלק, כדי שיוכל לעבור את שטח גרמניה מבלי לקנות דלק בתחנת דלק גרמנית...

בבדיקת המכס בגרמניה תהו פעם שוטרי המכס על תפיליו: "מה זה?" ענתה אשתו רחל: "אתם שרפתם שישה מליון כאלו, ואתה תוהה מה זה?! מיד שחררו אותם." ("ויתהלך חנוך")

משמת אהרן נסתלקו ענני כבוד

מכתב מהרב ד"ר משה אורבך, פתח תקוה ... תרע"א

שלום וברכה לכבוד אחי אוהבי יצחק נ"י. בהיותי בירושלים ת"ו אמר לי הגאון רבי חיים ברלין נ"י דבר תורה אשר איני חפץ למנוע ממך. בגמרא נכתב 'רבי אליעזר אומר אין יוצאים מסוכה לסוכה ואין עושים סוכה בחולו של מועד. וחכמים אומרים יוצאין מסוכה לסוכה ועושים סוכה בחולו של מועד. ולדברי הכל אם נפלה, חוזר ובונה בחולו של מועד'.

(סוכה כ"ז)

נשאל הגאון הנ"ל באיזו סברה הם חולקים.

כשגברה על הגאון רבי שאול מהאג מחלתו ויסוריו התעצמו, הוסיפו לו את השם 'אהרן' כסגולה לאריכות ימים - "לא היה שינוי לשם זה במקרה אלא בהשגחה גמורה, כי היה מתלמידיו של אהרן, אוהב ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".
וכעדות בני עירי: "רבינו היה טוב לשמים ולבריות בלא שמץ של גוזמה, כי נפלאה היתה מידת חסדו והשפיע על כולם במסירותו למען הזולת. אם קרה ששני בעלי בתים היתה להם מחלוקת וכל אחד אומר הדין עמי, ברגע שבאו לפניו מיד נהפך כל אחד לאיש אחר, וכל איש יבוא על מקומו בשלום".
(גבעת שאול ח"א)

ויעל אהרן הכהן אל הר ההר ... וימת שם בשנת הארבעים". (פליג'לה)

האם אהרן קבור לכדו בהר ההר?

כתב ה"בן יהוידע" חידוש מופלא: נדב ואביהוא לא נקברו במדבר הסמוך להר סיני, שהוא מקום חנייתם של בני ישראל באותו זמן שמתו. אלא קברו אותם בהר ההר, שבו נקבר אהרן הכהן בשנת הארבעים.

וקבורתם שם היתה על פי הדיבור בפירוש, או על פי רוח הקודש של משה רבינו, שידע ששם יקבר אהרן. ויש נחת רוח לצדיקים בזה, שיהיו הבנים קבורים סמוכים לקבורת אביהם.

וכן שמעתי לפני כמה שנים, שמקובל בעולם שנדב ואביהוא נקברו בהר ההר, ליד מערת אהרן הכהן עליו השלום. (סוכה ח"ב כ"ה)

והשיב שבדף יא: יש מחלוקת, רבי אליעזר סובר סוכות ענני כבוד ורבי עקיבא סוכות ממש. לדעת רבי אליעזר הסוכה היא רמז לענני כבוד אשר הגנו על אבותינו במדבר, ולא הסתלקו מהם בכל פעם ופעם, שהרי בכל המסעות ישראל היו תחתיהם, ועל כן גם במצות סוכה אין לצאת מסוכה לסוכה. אבל ר"ע וחכמים סוברים סוכות ממש, ובכל פעם ופעם במסעות כשיצאו ממקומם פירקום, ועל כן גם אנו יוצאים מסוכה לסוכה.

ושווים שאם נפלה, חוזר ובונה אותה בחולו של מועד, שבזה גם רבי אליעזר מודה, שהרי גם ענני כבוד כשנסתלקו אחר פטירת אהרן חזרו בזכות משה.

מקוה אני שגם אתה תשמח על התורה הפשוטה של הגאון הישיש שליט"א.

תורכים, אנגלים, ישראלים - אין חדש - גזירות בניה

כידוע החוק התורכי אסר על היהודים בניית בתים. מתיישבי פתח תקוה התכוונו להקים צריפי עץ בחשאי ולהעמיד את השלטונות בפני עובדה קיימת, אך הדבר לא עלה בידם, אשר על כן הם ניסו להשיג רשיון, וביקשו בזה את עזרת הקונסול הגרמני.

כ"ח תמוז תרמ"ד - אל הקונסול הגרמני הקיסרי ...

לכבודו ידוע כי החתום מטה יואל משה סלומון ונתנינים אחרים הם בעלי אדמות במלבס למעלה ממש שנים, ומחמת האקלים הלא-בריא נאלצו לרכוש קרקע בכפר השכן לשם הקמת בתי מגורים, שבנייתם נאסרה עלינו מטעם הממשלה התורכית.

כדי שרכושנו לא ירד לטמיון, נוכחותנו הכרחית שם בעונת הקציר והדיש, אך אין במקום די חדרים לשיכון משפחותינו, ובכל חדר נאלצים להצטופף אנשים רבים, בשל כך חשופים אנו למחלות מסוכנות. מדי שנה פורצות בסביבה מגיפות קדחת קשות, וקיים חשש לסכנת חיים ולהתפשטות המגיפה.

כדי למנוע סכנה זו, אנו נאלצים להקים צריפי עץ, ואף כי לא קיים חוק האוסר הקמתם של צריפי עץ על קרקע פרטית, הציבו השלטונות חייל על מגרשנו, ואף ייפו כוחם של הפלחים השכנים למנוע כל פעולת בניה בכוח הזרוע.

על כן אנו מבקשים את התערבות הקונסוליה למען יורו לחייל השומר שלא להפריע להקמת הצריפים. בטוחים אנו שכבודו יכיר בדחיפות בקשתנו.

הקונסול הגרמני פנה לפחה בירושלים, בבקשה להורות למושל הנפה ביפו שלא להפריע לבניית הצריפים. תשובתו היתה מתחמקת, שהענין בטיפול שההכרעה הסופית נתונה בידי הרשות המקומית... ארבעה חודשים אחר כך הורתה קושטא לפקדי הממשל להנעם מהריסת המבנים והטלת עונשים ולהסתפק בקנס... (ס"ה)

ויש נחת רוח לצדיקים בזה שיהיו הבנים קבורים סמוכים לקבורת אביהם'.

במשך עשרות שנים היתה הרבנית שרה כהן מופקדת על ניהול בית החיים "זכרון מאיר". סייעתא דשמיא גדולה היתה בידיה ומאידך גיסא מנה גדושה של עזות דקדושה נדרשה לה כדי לעמוד איתן בלחצים של קביעת מקום הקבורה שלא כהוגן. לכשהוברר לה שהדרישה אינה מוצדקת - לא הועיל דבר, לא צעקות וגידופים ואף לא אימים, פקדון קדוש שצריך להזהר בו.

רבות יש לספר מזה. סיפר חתנה, הג"ר משה מרדכי שולזינגר: "לא אוכל לשכוח כשבא פעם עסקן מפורסם, בנם של קדושים לקנות לעצמו מקום ליד אביו. הוא נענה לאלתר בשפה ברורה: **"אינן יכול לשכב ליד האבא שלך** ולא ליד שכניו הגדולים. הנה רואה אתה איזה אנשים גדולים שוכבים שם, אתה לא בדרגה שלהם, זה לא טוב, לא לך ולא להם..."!

הלה נדהם, מעולם לא שמע דיבורים שכאלה... החל לפרט את מעלותיו ולמנות את החסדים שהוא עושה עם הבריות וכו' וכו'. **הרבנית שרה השיבה לו:** "הכל נכון, טוב, יפה וחשוב, אבל אבא שלך תמיד למד תורה בשקידה עצומה ואתה לא לומד - ותלמוד תורה כנגד כולם!" ונסתמו טענותיו!" (שלמי שרה)

הירא את ה' יזהר, דכמו שלומד בשבעה באדר את הלימוד הנסדר לכבוד משה רבינו עליו השלום, כך יעשה בראש חודש אב בפטירת אהרן הכהן הגדול, וילמד בספר מועדי ה'. ואם יורידו דמעות הרבה יתכפרו עוונותיהם. ומי ששמו אהרן ישתדל לאסוף יחידי סגולה ביום ההוא, ואשריו.
(מועד לכל חי)